

LUND
UNIVERSITY

Swedish joint group on tenders for advanced treatment

MICHAEL CIMBRITZ, DEP. OF CHEMICAL ENGINEERING

LÅNG TID FÖR VATTENSKYDDSSOMRÅDEN

Cirkulation

#1 6 februari 2019 www.cirkulation.se

VA-tidskriften

Läkemedelsrening
16 heta projekt
är på gång

Dagvattenrening
Privata serviser utgör
halva ledningsnätet

PROVTAGNING

Vad händer med vattenprovet efter
att det har tagits? Sidorna 12 – 16.

Dagvatten » Vi har flera fördröjningsanläggningar planerade
Det ställs ju helt andra krav nu. « Anna Sundén, Järfälla kommun

Sidorna 40 – 42

Advanced treatment
16 hot projects are underway!

Vattentjänster

Dricksvatten & hälsa +

Avlopp & miljö -

Uppströmsarbete och kretslopp +

Biogas +

Reningsverk och -

Beställargrupp för minskade utsläpp av läkemedelsrester, mikroplaster och andra föroreningar via avloppsreningsverk

Naturvårdsverket beviljade 2018 Svenskt Vattens ansökan om medel för att starta upp en beställargrupp för sina medlemmar.

Beställargruppens syfte och mål

Beställargruppen ska underlätta införandet av avancerad rening på de svenska avloppsreningsverken samt bygga upp kunskap om mikroplaster.

Läkemedelsrester
och andra
föroreningar

Goals for the group

- Contribute to a cost effective introduction of advanced treatment targeting pharmaceuticals and other micropollutants
  - Contribute to building up knowledge about microplastics
  - Contribute to dissemination of methods, results and experiences to be applied in procurement, operation and management
-
- *Bidra till en kostnadseffektiv introduktion av tekniker för avancerad rening av läkemedelsrester och andra föroreningar.*
  - *Bidra till att bygga upp kunskap om var i dagens reningsverk som mikroplasterna avskiljs och hur utsläpp av mikroplaster från avloppsvatten kan begränsas, samtidigt som mängden avskilda mikroplaster som kommer till slammet kan minimeras på kostnadseffektiva sätt.*
  - *Bidra till att beställargruppens metoder, resultat och erfarenheter sprids och kan tillämpas vid upphandlingar, drift och skötsel i de svenska reningsverk som har behov av detta.*

The group

- Representatives from from WWTPs (members of Swedish Water association) that are planning for advanced treatment and/or working actively with microplastics
- Expected to work together for several years
- About 25 persons, preferably from organisations conducting procurement
- Competence and mandate to formulate relevant needs, design requirements and evaluation criteria and to influence future investments and procurements.

Management of the group

- Secretariat at Swedish Water – Erik Wall (erik.wall@svensktvatten.se)
- My role is to support the group and the secretariat with specific tasks, one is to take a closer look at procurement in different projects:
  - Linköping WWT
  - I am working with a Swiss case with assistance from Christian Abegglen, VSA
  - I am looking for a suitable project in Germany!

To read

The screenshot shows a web browser window with the URL www.svenskvatten.se/vattentjanster/avlopp-och-miljo/reningsverk-och-reningsprocesser/bestallargrupp-lakemedelsrester-mikroplaster-. The page header includes the Svenskt Vatten logo and tagline "Friskt vatten, rena sjöar och hav", along with navigation links for "Kontakt", "In English", "Press", and "Välj språk". A search bar is also present.

The main navigation menu includes "Vattentjänster", "Rapporter", "Utbildning", "Forskning", "Fakta om vatten", "Om oss", and "Medlemservice". The "Vattentjänster" menu is expanded, showing a list of services with expand/collapse icons:

- Dricksvatten & hälsa (+)
- Avlopp & miljö (-)
- Uppströmsarbete och kretslopp (+)
- Biogas (+)

The breadcrumb trail reads: Svenskt Vatten / Vattentjänster / Avlopp & miljö / Reningsverk och reningsprocesser / Beställargrupp läkemedelsrester mikroplaster och andra föroreningar / Relevanta rapporter läkemedelsrester.

Vattentjänster

Relevanta rapporter

Ett urval av relevanta rapporter gällande läkemedelsrester och andra föroreningar som beställargruppen kan rekommendera.

Reningstekniker för läkemedel och mikroföroreningar i avloppsvatten

En sammanställning över den nationella satsning och de projekt

Läkemedelsrester och andra föroreningar

6 national projects 2014-2017

- Projekt 1. Läkemedel i källsorterat klosettvatten och latrin – behandling och risker – *LäK*
- Projekt 2. Pilotanläggning för ozonering av läkemedelsrester i avloppsvatten
- Projekt 3. Fullskalig rening av mikroföroreningar – *FRAM*
- Projekt 4. Systemförslag för rening av läkemedelsrester och andra prioriterade svårnedbrytbara ämnen – *SystemLäk*
- Projekt 5. Utvärdering av avancerad rening i fullskala
- Projekt 6. Rening av svårnedbrytbara föroreningar i avloppsvatten – *RESVAV*

...became 8 projects

- Projekt 7. Kunskapssammanställning om rening från läkemedelsrester och andra mikroföroreningar
- Projekt 8. Interkalibrerad läkemedelsanalys – ett samarbetsprojekt för ökad analyskvalitet

All projects summarized in

Reningstekniker för läkemedel och mikroföroreningar i avloppsvatten

Redovisning av åtta projekt som fått medel från Havs- och
vattenmiljöanslaget 2014-2017

Reports available through the website

Havs och Vatten myndigheten

Reningstekniker för läkemedel och mikroföroreningar i avloppsvatten

Redovisning av åtta projekt som fått medel från Havs- och vattenmiljöanslaget 2014-2017

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2018:7

NR 8 2226-P | APRIL 2015 | RAPPORT

Läkemedelsrester och andra skadliga ämnen i avloppsreningsverk - koncentrationer, kvantifiering, beteende och reningsalternativ

Svensk sammanfattning av Rapport B 2226 "Pharmaceutical residues and other emerging substances in the effluent of sewage treatment plants - Review on concentrations, quantification, behavior, and removal options"

Christian Bensch, Anna Palm Cousins, Marika Hörang, Mats Ek, Heide Elmer, Ann-Sofie Albert, Jürgen Magarik, Klara Westberg, Cajsa Wåhberg, Lena Dahlgren, Lena Blom

IVL Svenska Miljöinstitutet

NR 8 2288
Oktober 2017

Handbok för rening av mikroföroreningar vid avloppsreningsverk

Planering och installation av reningstekniker för läkemedelsrester och andra mikroföroreningar

Christian Bensch, Mats Ek, Heide Elmer, Ann-Sofie Albert, Jürgen Magarik, Lena Dahlgren, Klara Westberg, Cajsa Wåhberg, Lena Blom

IVL Svenska Miljöinstitutet

Uppdaterat med: Stockholm Vatten och Avfall AB, Systema Stockholmregionen VA-revsålboring, STIA AB, Energitekniska Institutet (ETI), Halm- och vattenmiljöslutgläns, MAF

VA-teknik Södra
Rapport Nr. 04
2015

Ozonering för nedbrytning av organiska mikroföroreningar

Pilottester i södra Sverige

Maja Ekblad
Michael Cimbritz
Filip Nilsson
Gustaf Ernst
Haltham El-tallawy
Susanne Tumlin
Kai Bester
Marinette Hagman
Ann Mattsson
Lena Blom
Liselotte Stålhandske
Jes la Cour Jensen

RESVAV delprojekt 1

NATUR VADES VERKET

Avancerad rening av avloppsvatten för avskiljning av läkemedelsrester och andra oönskade ämnen

Utvärdering av ett reningssystem

IVL Svenska Miljöinstitutet

LUSKA
Läkemedelsutsläpp från Skånska Avloppsreningsverk 2017

Ett utvecklings- och samverksprojekt på Högskolan Kristianstad - i samarbete med Region Skåne och 6 skånska reningsverksaktörer

Östborn & Bondi Boklund
Knutson & Knutson
Almqvist
Högskolan Kristianstad
Projektöversyn Region Skåne: AG79
Projektöversyn Högskolan Kristianstad

HÖGSKOLAN KRISTIANSTAD

Rapport 2018:7

Rening från läkemedelsrester och andra mikroföroreningar

En kunskapsmanifestation

Michael Cimbritz
Susanne Tumlin
Marinette Hagman
Inelina Dimarova
Geirly Hoy
Maria Mann
Niclas Aronson
Jes la Cour Jensen

Svenskt Vatten Utveckling

What about the hot projects?

- Swedish government 2018
- Administrated and managed by Swedish EPA
- 85 MSEK to 16 projects
- Upgrading & knowledge aquisition

LÅNG TID FÖR VATTENSKYDDSSOMRÅDEN

Cirkulation

#1 6 februari 2019 www.cirkulation.se

VA-tidskriften

Läkemedelsrening
16 heta projekt
är på gång

Dagvattenhantering
Privata serviser utgör
halva ledningsnätet

PROVTAGNING

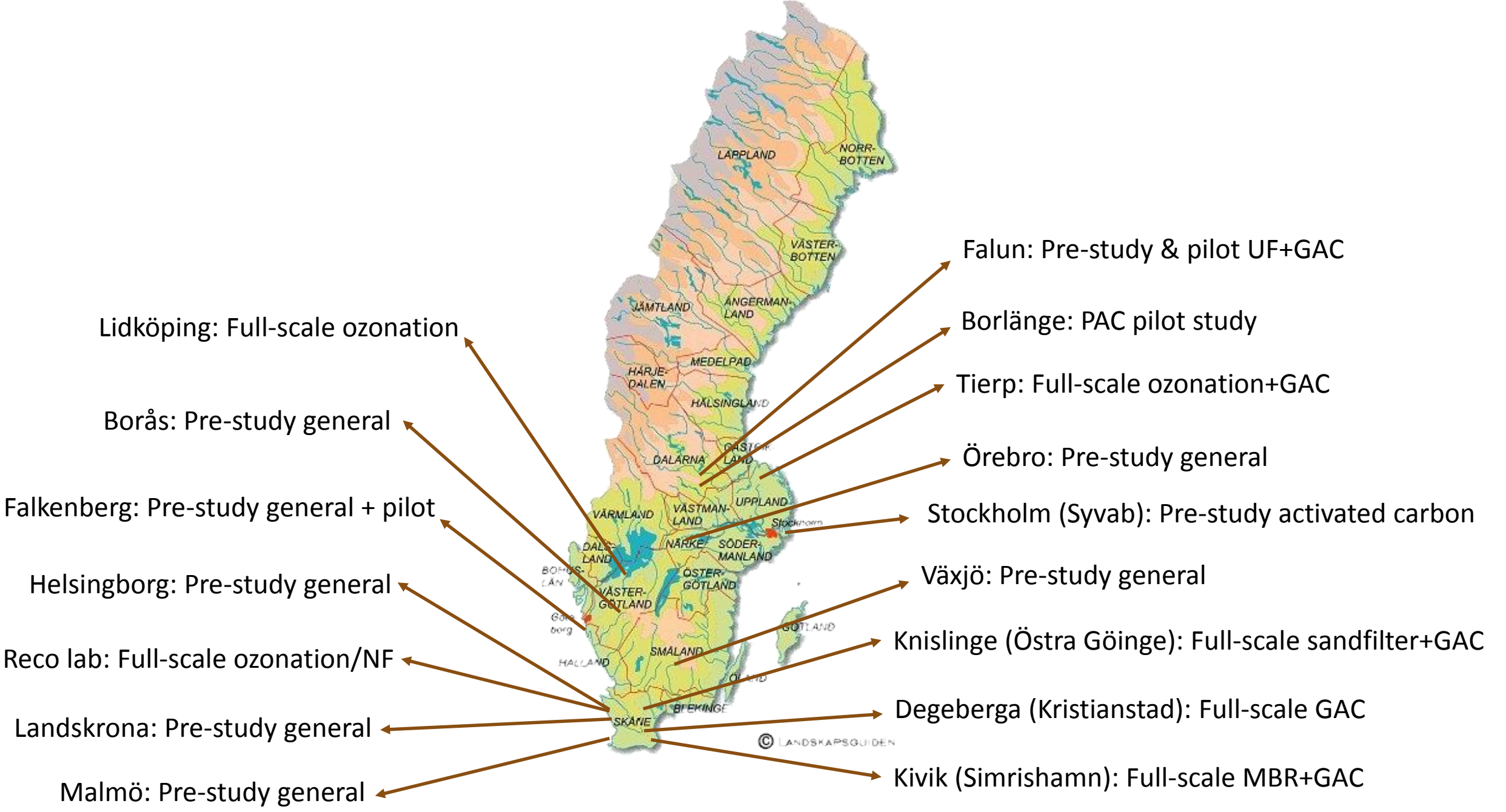
Vad händer med vattenprovet efter
att det har tagits? Sidorna 12 - 16.

Dagvatten » Vi har flera fördröjningsanläggningar planerade
Det ställs ju helt andra krav nu. « Anna Sundén, Järfälla kommun

Sidorna 40 - 42

Not to forget...

Knivsta: Full-scale ozonation

Linköping: Full-scale ozonation

Simrishamn: Full-scale ozonation & GAC

Next step

← → ↻ ↑ [Till startsidan](#) <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/Lakemedelsrening-2019/> 📖 ☆ ⌵ 📄 ↻ ⋮

NATUR VÅRDS VERKET Om Naturvårdsverket Kontakt Nyheter och press A–Ö Lyssna Teckenspråk English 🔍

VÅR NATUR *Friluftsliv & jakt* **SÅ MÅR MILJÖN** *Fakta & statistik* **MILJÖARBETE I SAMHÄLLET** *Miljömål & samverkan* **STÖD I MILJÖARBETET** *Vägledning, lagar, bidrag*

Utlisning av investeringsbidrag till läkemedelsrening vid avloppsreningsverk 2019

Naturvårdsverket har i uppdrag att under tre år fördela bidrag till åtgärder som förbättrar vattenmiljön. Utlisningen av bidrag till investeringar för läkemedelsrening vid avloppsreningsverk, är en del av uppdraget. Sista ansökningsdatum är den 13 maj 2019.

📄 SKRIV UT ↻ DELA 💬 KONTAKT 🔊 LYSSNA

Naturvårdsverket har i uppdrag att under tre år fördela bidrag för att genomföra åtgärder som syftar till att förbättra vattenmiljön.

Naturvårdsverket får använda 145 miljoner kronor för att ge bidrag till investeringar dels i:

- dagvattenåtgärder som minskar mikroplaster och andra föroreningar via dagvatten

<https://www.naturvardsverket.se/>

Relaterat miljö kvalitetsmål

› Hav i balans samt levande kust och skärgård

BIDRAG

- Alvins fond för fågelskydd
- Batterifonden
- Elcykel, elmoped, elmotorcykel
- Eldrivna utombordsmotorer
- EU-finansiering
- Friluftsliv
- Information allemansrätt
- Klimatklivet
- Laddstation för elfordon
- LONA
- [Läkemedelsrening 2019](#)
- Miljömålsmedel
- Miljöorganisationer
- Plast-Hållbar användning
- Rovdjursinventering

Thanks to

michael.cimbritz@chemeng.lth.se